

Bernard Lietaer eerste spreker op Meet the Masters:

“Ons geldsysteem haalt het slechtste in mensen naar boven”

Er ligt volgens de Belgische geldexpert Bernard Lietaer een bom onder de waarde van de dagelijkse adviezen van financiële dienstverleners. “We besteden veel tijd en energie om onze producten zo goed mogelijk te laten aansluiten op de wensen en behoeften van de klant. Tegelijkertijd bouwen we op drijfzand. Of het nu gaat om sparen, beleggen of verzekeren. De toekomst van ons spaargeld, in welke vorm dan ook, hangt in hoge mate af van wat er met de munteenheid gebeurt. Laten we ons daarbij goed realiseren dat de waarde van geld op dit moment uiteindelijk wordt bepaald in een toenemend volatiel wereldcasino, waar 96 procent van de transacties is gebaseerd op speculatie en slechts 4 procent op echte economie”, aldus Lietaer.

Bernard Lietaer sprak vorige week op uitnodiging van VVP en Adviesklimaat voor 150 beslissers uit de verzekeringsbranche in Rijksmonument De Duif te Amsterdam. Onder het motto ‘Meet the Masters’ halen VVP en Adviesklimaat drie keer per jaar een echte master naar Nederland, grootheden op het gebied van geld, economie, management, strategie, integriteit en authenticiteit. Lietaer, die onder meer werkte voor de Nationale Bank van België waar hij verantwoordelijk was voor de invoering van de ecu en tegenwoordig als hoogleraar is verbonden aan het Center for Business and Economics of Naropa University in

Colorada en lid is van de Club van Rome, beet het spits af. De eerste editie van Meet the Masters werd mede mogelijk gemaakt door Allianz en MoneyView. Lietaer illustreerde in scherpe bewoordingen de zwakte van het geldsysteem aan de hand van de 130 nationale munten die de afgelopen decennia onderuit zijn gegaan. Met alle sociale gevolgen van dien. Paul Volcker, oud-topman van de Amerikaanse centrale bank, acht de kans 75 procent dat ook de Amerikaanse dollar binnen vijf jaar zal vallen. Steve Roach, de topeconoom van Morgan Stanley, spreekt zelfs over een kans van 90 procent. De schuldenlast van Amerika is torenhoog

Bernard Lietaer.

en de vice-president van de Verenigde Staten, Dick Cheney, blijft stellen dat het begrotingstekort geen probleem is. De politiek maakt de situatie op dit moment niet veiliger. Onlangs heeft Iran aangekondigd de olie te gaan verhandelen in euro's. Dit zou de nekslag kunnen betekenen voor de Amerikaanse dollar. Lietaer waarschuwde daarbij zelfs voor een oorlog tegen Iran waarbij niet zal worden geschuwd om atoomwapens in te zetten. De Franse president Jacques Chirac heeft onlangs ook al gesteld dat een terreuraanval de inzet van atoomwapens zal rechtvaardigen.

ZWITSERLAND

Toch kiest Lietaer ervoor om optimistisch te blijven. “Ik kan zien hoe een dollarcrisis de wereld-economie kan doen instorten. Vergeet niet dat in de afgelopen 25 jaar bijna negentig landen een ernstige valutacrisis hebben meegemaakt. Maar ik weet ook dat we met elkaar over alle kennis

en middelen beschikken om een vreedzame evolutie mogelijk te maken. Ik wil helpen om die creativiteit vrij te maken. Om geld te ontwerpen dat voor óns werkt, in plaats van wij voor het geld.” Lietaer ziet concrete oplossingen door een samenleving te creëren “waarin in aanvulling op onze nationale munten complementaire valuta worden geïntroduceerd. In Zwitserland bestaat al jaren een voorbeeld dat laat zien dat die mogelijkheid heel reëel is. Wetenschappelijk onderzoek heeft zelfs aangetoond dat de complementaire valuta in Zwitserland het geheime wapen is achter de stabiliteit van de Zwitserse economie. In Zwitserland handelen ruim 80.000 ondernemers in het midden- en kleinbedrijf buiten het geldsysteem om. Het gaat om een handelsnetwerk dat binnen het bedrijfvennetwerk onderlinge transacties afrekenen zonder dat daar geld aan te pas komt. Elk bedrijf heeft een rekening in WIR-eenheden. je kunt dit een beetje vergelijken met een bankrekening, maar dan van een bank die niet mee doet aan de bankgirocentrale, zodat je alleen betalingen kunt uitwisselen met andere klanten van die bank. Dankzij het groot aantal bedrijven dat meedoet, is in de WIR vrijwel alles te koop en kan het systeem de deelnemers serieuze voordelen bieden. Op internet kun je zien wie wat aanbiedt. Of je nu een bedrijfspand wilt bouwen, drukwerk wilt laten verzorgen of een medische keuring voor je medewerkers nodig hebt, je kunt het zo gek niet verzinnen of het is bij één van de aangesloten bedrijven te koop voor WIR-eenheden. De prijzen zijn hetzelfde als in Zwitserse frank, het enige verschil is dat je als het ware ‘een ander bankboekje’ gebruikt.”

TERRA

Om de duurzaamheid op de lange termijn te bevorderen pleit Lietaer

om voor de hele wereld een aanvullende munteenheid te introduceren die niet is gebonden aan één specifiek land; een stabiele en betrouwbare munteenheid die als referentie kan dienen voor internationale contracten en handel. “Ik noem deze aanvullende munt de Terra. Die is bedoeld om stevig te verankeren in de materiële en fysieke wereld. Ik heb al aangegeven dat één van de redenen dat het wereldwijde casino van de munteenheden zo woest tekeer kan gaan, is ontstaan door het losmaken van de band tussen de financiële wereld en de fysieke werkelijkheid, een band tussen geld en goud die in 1971 werd verbroken door Amerikaanse president Nixon. In deze rol zou de Terra verwant zijn aan de gouden standaard uit de negentiende eeuw. De Terra wordt gedefinieerd als een standaardmand met grondstoffen en diensten die van bijzonder belang zijn voor de internationale handel en hun relatieve gewicht in de standaard mand zou ideaal gezien hun relatieve belang in de wereldhandel moeten weergeven. De Terra kan per definitie inflatiebestendig gemaakt worden. Ook kan de waarde eenvoudig worden vertaald naar elke bestaande nationale munteenheid. Zelfs converteerbaarheid naar nationale munten is goed mogelijk zonder de noodzaak van een nieuw verdrag of een nieuwe internationale overeenkomst. Zoals ook in Zwitserland valt te zien met de WIR, zal de Terra automatisch de neiging hebben tegen de heersende economische cyclus in te gaan. Het zal de economie aanzwengelen ten tijde van een verslechtering van de cyclus en zal inflatoire tendensen afzwakken ten tijde van een hoogconjunctuur.”

HONING

Tijdens de discussie gaf Lietaer aan dat verzekeraars en banken bij een dergelijk systeem iets

te winnen hebben. “Als banken niet aanhaken bij complimentaire geldsystemen, zullen ze op den duur de strijd verliezen. Je ziet immers nu al alternatieve systemen ontstaan. Zo gaat Microsoft bijvoorbeeld een betaalsysteem in haar software inbouwen waar niet alleen met dollars of euro's kan worden betaald maar ook met bonuskaarten of airmiles. Deze laatste zijn natuurlijk net zo goed alternatieve geldsystemen, die inmiddels al zijn ingeburgerd. Microsoft creëert daarmee een systeem waarbij valuta-verschillen geen rol meer spelen. Banken zullen hier geen voortrekkersrol in spelen. Dat hebben ze ook niet gedaan bij de introductie van airmiles. Maar tot nu toe haken ze altijd aan als is bewezen dat zo'n systeem werkt. Banken zullen zichzelf immers niet buitenspel willen zetten.” Multinationals moeten het voortouw hierin nemen, maar mensen zullen het moeten uitvoeren. Hoe denkt u die mensen in beweging te brengen, was een vraag. “Ik doe dit niet voor mijzelf, maar om een betere wereld te scheppen. Ik heb twintig jaar geprobeerd om mensen zover te krijgen dat ze ethisch gaan handelen, maar dat is me nooit gelukt. Je kunt het mensen wel netjes vragen, maar als er geen beloning volgt, gebeurt er niets. Nu gooi ik het over een andere boeg. Je trekt bijen aan met honing. Ik heb die honing in mijn handen. Die honing is namelijk een duurzame oplossing voor de enorme financiële crisis waar de wereld mee te maken krijgt. Als bedrijven niet het voortouw nemen en die honing laten liggen, dan is de crisis onafwendbaar.”

Interessante websites:

www.wir.ch
www.terratrc.nl
www.strohalm.nl
www.transaction.net
www.ode.nl

Lance Secretan naar Nederland

VVP en Adviesklimaat organiseren op maandag 22 mei 2006 in Rijksmonument De Duif de tweede editie van Meet the Masters. Dan komt Lance Secretan naar Nederland. De Canadees Lance Secretan behoort tot de meest gevraagde sprekers in de wereld op het gebied van authentiek leiderschap. Als geen ander weet hij mensen uit het bedrijfsleven te inspireren om te bouwen aan een duurzame (financiële) wereld. De komst van Lance Secretan is een primeur voor Nederland. De titel van zijn lezing is: ‘The Art and Practice of Conscious Leadership’. Meer informatie: www.secretan.com. Secretan: “Je kunt niet inspireren als je bestemming, je reden en je roeping niet in harmonie met elkaar zijn – in het persoonlijke leven, in organisaties, in de politiek of het onderwijs. Ik onderstreep dat zulke instellingen pas inspirerend kunnen worden als elke persoon die daar werkt geïnspireerd is.”

Aanmelding: meetthemasters@nijgh.nl of www.adviesklimaat.nl.